

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Světový den tuberkulózy/ World TB Day

24. březen je Světovou zdravotnickou organizací vyhlášen jako den boje proti tuberkulóze. Jeho cílem je upozornit na přetrvávající celosvětovou závažnost této choroby, která postihuje všechny země napříč kontinenty. V roce 2019 je aktuálním tématem WHO strategie vedoucí k vymýcení TBC (End TB Strategy).

Tuberkulóza (TBC) je vážné infekční onemocnění, jehož hlavním původcem je *Mycobacterium tuberculosis*. Nejčastěji postihuje plíce, může však postihnout prakticky všechny orgány. Přenáší se kapénkovou cestou. K nákaze je nutný několikahodinový nebo častý kontakt s nakaženou osobou. Léčí se speciálními antibiotiky, která se nazývají antituberkulotika, a vždy se jich kombinuje několik, z důvodu zabránění vzniku odolnosti proti danému léku. Léčba TBC je dlouhodobá záležitost. Nejlepší předpoklad pro úspěšné vyléčení je brzké stanovení diagnózy. Důležitý faktor ovlivňující šíření TBC je řádná a včasná léčba.

Ve světě je TBC sociální chorobou značně rozšířenou v rozvojových zemích. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) je infikována touto nemocí až 1/3 lidské populace, ročně přibývá 8-10 miliónů nových případů onemocnění a přibližně 2 miliony nakažených na tuto nemoc umírá. Celosvětově patří TBC druhá příčka mezi úmrtími na infekční nemoci.

Česká republika patří mezi země s nižším výskytem TBC, a to i v porovnání s Evropskými zeměmi. Současná epidemiologická situace je v ČR příznivá. Už několik let po sobě nepřekročil počet pacientů s tímto onemocněním hranici 5 případů na 100 000 obyvatel. Především díky tomu, že je toto onemocnění dobře sledováno i léčeno. Ve většině případů TBC trpí starší lidé, věkový průměr je přes 50 let. Častěji muži než ženy, v poměru 2:1. Onemocnět tuberkulózou může kdokoliv. Nejvíce ohroženy touto nemocí jsou však rizikové skupiny obyvatel, mezi něž se řadí bezdomovci, pacienti s onemocněními snižujícími imunitu a migranti ze zemí s vysokým výskytem TBC.

WHO se společně s Evropským centrem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) problematikou tuberkulózy aktivně zabývá. Své aktivity a pomoc směřuje především do zemí s vysokým výskytem tohoto onemocnění. V roce 2019 je aktuálním tématem strategie vedoucí k vymýcení TBC (End TB Strategy). WHO stanovila dílčí cíle vedoucí ke snížení incidence onemocnění o 80 % do roku 2030 (v porovnání s rokem 2015) a úmrtnosti o 90 %. V tomto úsilí jsou maximálně podporovány ze strany ECDC i země EU/EHP. Jedná se především o poradenství a pomoc "na míru" jednotlivým zemím nebo o koordinaci přeshraniční spolupráce.

Odkazy na publikace:

Tuberculosis surveillance and monitoring in Europe, 2019

https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/tuberculosis-surveillance-monitoring-Europe-2019-20_Mar_2019.pdf

Data za Českou republiku

https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Country-profiles-2019_Czech.pdf

<http://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/tuberkuloza-respiracni-nemoci>

ZDROJ: WHO, ECDC, ÚZIS